

แผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน

พ.ศ. 2568 - 2570

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

ประกาศกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
เรื่อง เจตนารมณ์ด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ มีเจตนารมณ์ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยยึดหลักการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นธรรม โปร่งใส และมีธรรมาภิบาล รวมทั้งการนำหลักสิทธิมนุษยชนมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาองค์กรและบริหารงาน เพื่อให้ประชาชนผู้ใช้บริการได้รับการคุ้มครองและดูแลจากรัฐอย่างทั่วถึง เท่าเทียม ตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ให้ความสำคัญต่อการเคารพสิทธิมนุษยชน จึงได้ประกาศเจตนารมณ์ด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพื่อให้บุคลากรทุกคนได้ยึดถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. บริหารงานและปฏิบัติงานด้วยการให้ความเคารพและปฏิบัติต่อกันตามหลักสิทธิมนุษยชน อย่างเท่าเทียมและไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม การให้เกียรติซึ่งกันและกัน และเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ในเรื่องความแตกต่างทางกาย จิตใจ เชื้อชาติ สีผิว เพศ อายุ ภาษา ศาสนา ชาติกำเนิด ทรัพย์สิน ความเห็นทางการเมือง หรือความคิดเห็นอื่นใด

๒. สนับสนุน และส่งเสริมการดำเนินการใด ๆ เพื่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๓. ยึดมั่นในกฎหมาย หลักนิติธรรม และรักษาไว้ซึ่งสภาพการทำงานที่เป็นธรรม เพื่อป้องกันการกระทำอันอาจเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของประชาชนผู้ใช้บริการ

๔. มุ่งมั่นที่จะสร้างและรักษาวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นต่อการเคารพสิทธิมนุษยชน รวมทั้งเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็น สะท้อนปัญหาในทุกเรื่อง รวมถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน

๕. สอดส่องดูแลเรื่องการเคารพสิทธิมนุษยชน ไม่ละเลย เพิกเฉยเมื่อพบเห็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ โดยจะต้องรายงานต่อผู้บังคับบัญชาหรือแจ้งไปยังช่องทางที่กำหนดไว้

หากพบเห็นพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่หรือบุคคลใดที่กระทำการอันเป็นลักษณะการละเมิดสิทธิมนุษยชนสามารถแจ้งข้อมูล โดยผ่านช่องทาง ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมและต่อต้านการทุจริตกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ อาคารกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (ชั้น ๖) เลขที่ ๑๐๓๔ ถนนกรุงเกษม แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ ๑๐๑๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๖๕๙ ๖๐๒๖ - ๗ หรือแจ้งผ่านเว็บไซต์ <https://dsdw.go.th>

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๘

(นายกันตพงศ์ รัชชีสว่าง)

อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

Declaration of Intent of the Department of Social Development and Welfare on the Promotion and Protection of Human Rights

The Department of Social Development and Welfare (DSDW) is committed to promoting and protecting human rights. It adheres to principles of honesty, integrity, fairness, transparency, and good governance. It also incorporates human rights principles as the foundation for organizational development and administration to ensure that service users receive comprehensive and equal protection and care from the state. The Department values human dignity and emphasizes respect for human rights. Therefore, it hereby declares its commitment to promoting and protecting human rights, to be observed by all personnel, as follows:

1. Manage and perform duties with respect for human rights, treating one another equally and without unjust discrimination. This includes mutual respect and recognition of human dignity regardless of physical or mental differences, race, skin color, gender, age, language, religion, national origin, property, political opinions, or any other beliefs.
2. Support and promote any actions for the protection of human rights.
3. Uphold the laws and the rule of law, and maintain a fair working environment to prevent actions that may violate the human rights of service users.
4. Strive to create and maintain an organizational culture that respects human rights, including providing opportunities for all personnel to express opinions and reflect on issues, including those related to human rights.
5. Monitor and ensure respect for human rights, not neglecting or ignoring any actions that violate human rights related to the duties of the Department of Social Development and Welfare. Such actions must be reported to supervisors or through designated channels.

If any behavior of officials or individuals is found to violate human rights, information can be reported through the Center for Ethical Promotion and Anti-Corruption, DSDW, located on the 6th floor, DSDW building, at 1034, Krung Kasem Road, Pomprab Sattru Phai, Bangkok 10100, Tel: 0-2659-6026-7, or via the website <https://dsdw.go.th>.

Announced on 25 April 2025

A handwritten signature in blue ink, reading 'Kantapong Rangsesawang'.

(Mr. Kantapong Rangsesawang)

Director-General

คำนำ

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 เห็นชอบแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 – 2570) รวมทั้งได้สั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปสู่ การปฏิบัติด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนของหน่วยงาน โดยให้หน่วยงานพิจารณาโครงการ/ กิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 แล้วจัดทำ เป็นแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนของหน่วยงาน โดยกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ มีภารกิจเกี่ยวกับการ พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคม การพัฒนาสังคม และการสังคมสงเคราะห์ รวมถึงให้การคุ้มครอง ส่งเสริมสิทธิ และให้บริการสวัสดิการสังคมแก่กลุ่มเป้าหมาย ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสวัสดิการและการพัฒนาสังคม โดยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ และการจัดกิจกรรมตามโครงการพิเศษ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถ พึ่งตนเองและช่วยเหลือสังคมได้โดยกลุ่มเป้าหมายในการให้ความคุ้มครองและบริการสวัสดิการสังคม และการสังคมสงเคราะห์ ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการที่จำเป็น ได้แก่ คนไร้ที่พึ่ง ผู้อยู่ในสภาวะ ยากลำบาก ผู้ทำการขอทาน สมาชิกนิคมสร้างตนเองเอง และราษฎรบนพื้นที่สูง

ดังนั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงได้จัดทำ แผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2568 – 2570 กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ โดยเชื่อมโยง กับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้หน่วยงานมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการสิทธิมนุษยชน ความเป็นมาและสาระสำคัญของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และเพื่อเป็นกรอบทิศทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แนวทางขับเคลื่อน แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 – 2570) รวมทั้งแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการ ด้านสิทธิมนุษยชนของหน่วยงาน เพื่อให้การขับเคลื่อนมีความเป็นรูปธรรม และเป็นประโยชน์แก่กลุ่มเป้าหมาย ในการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม การถูกตีตรา กีดกัน และเลือกปฏิบัติในการจ้างงานและการใช้ชีวิตในสังคม ซึ่งถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ทั้งนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2568 – 2570 ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการจะช่วยสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นประโยชน์ในการขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชนต่อไป

คณะผู้จัดทำ

พฤษภาคม 2568

สารบัญ

	หน้า
หัวข้อ	
ประกาศกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	จ
บทที่ 1 ความหมายและสาระสำคัญ	1
1. สิทธิมนุษยชนคืออะไร	1
2. ขอบเขตสิทธิมนุษยชน	2
3. ความเป็นมาของแผนสิทธิมนุษยชน	3 - 4
4. กรอบแนวคิดการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570)	4 - 5
5. สาระสำคัญของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570)	5 - 23
บทที่ 2 ความสอดคล้องของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570)	24
กับแผนปฏิบัติการราชการระยะ 5 ปี กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (พ.ศ. 2566 - 2570)	
1. ความเชื่อมโยงด้านแผนสิทธิมนุษยชนด้านการเมืองการปกครอง	25
2. ความเชื่อมโยงด้านแผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนและ กลุ่มชาติพันธุ์	26
3. ความเชื่อมโยงด้านแผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้ป่วยเอดส์ ผู้ที่อยู่ร่วมกับ HIV และ ผู้ป่วยจิตเวช.....	27
บทที่ 3 แผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน (พ.ศ. 2568 - 2570) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	28
1. แผนปฏิบัติการด้านการเมืองการปกครอง	28 - 30
2. แผนปฏิบัติการกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนและกลุ่มชาติพันธุ์	30 - 32
3. แผนปฏิบัติการกลุ่มผู้ป่วยเอดส์ ผู้ที่อยู่ร่วมกับ HIV และผู้ป่วยจิตเวช	32
บทที่ 4 การนำแผนไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล	33
บรรณานุกรม	34
ภาคผนวก	35
รายชื่อหน่วยงานที่ปรากฏอยู่ในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570)	36 - 37
รายชื่อหน่วยงานของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการที่ร่วมขับเคลื่อนตามแผนปฏิบัติการ สิทธิด้านมนุษยชนแห่งชาติ (พ.ศ. 2568 - 2570) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	38
อักษรย่อหน่วยงานกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	39

สารบัญภาพ

	หน้า
แผนภาพ 1 ภาพรวมขอบเขตสิทธิมนุษยชน	3
แผนภาพ 2 กรอบแนวคิดการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570)	4
แผนภาพ 3 กรอบความเชื่อมโยงแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570)	5
กับแผนระดับที่ 1 - 2	
แผนภาพ 4 ด้านการเมืองการปกครอง	7
แผนภาพ 5 ด้านกระบวนการยุติธรรม	8
แผนภาพ 6 ด้านสาธารณสุข	9
แผนภาพ 7 ด้านการศึกษา	10
แผนภาพ 8 ด้านเศรษฐกิจและธุรกิจ	11
แผนภาพ 9 กลุ่มผู้ใช้แรงงาน	13
แผนภาพ 10 กลุ่มผู้เสียหายและเหยื่อกระบวนการยุติธรรม	14
แผนภาพ 11 กลุ่มเด็กและสตรี	15
แผนภาพ 12 กลุ่มนักปกป้องสิทธิมนุษยชน	16
แผนภาพ 13 กลุ่มผู้สูงอายุ	17
แผนภาพ 14 กลุ่มผู้เสพยาเสพติด	18
แผนภาพ 15 กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ	19
แผนภาพ 16 กลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนและกลุ่มชาติพันธุ์	20
แผนภาพ 17 กลุ่มคนพิการ	21
แผนภาพ 18 กลุ่มผู้ต้องหา ผู้ต้องขัง และผู้พ้นโทษ	22
แผนภาพ 19 กลุ่มผู้ป่วยเอดส์ ผู้ที่อยู่ร่วมกับ HIV และผู้ป่วยจิตเวช	23
แผนภาพ 20 กรอบความเชื่อมโยงแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570)	24
กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	

บทที่ 1

ความหมายและสาระสำคัญ

1. สิทธิมนุษยชนคืออะไร

คำปรารภของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่ว่า “การยอมรับนับถือเกียรติศักดิ์ประจำตัว และสิทธิเท่าเทียมกันและโอนมิได้ของบรรดาสมาชิกทั้งหลายแห่งครอบครัวมนุษยชนเป็นหลักการพื้นฐานแห่งอิสรภาพความยุติธรรมและสันติภาพโลก” นั้น หมายถึง สิทธิมนุษยชน เป็นสิทธิประจำตัวของมนุษย์ทุกคน เพราะมนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีมีเกียรติศักดิ์ประจำตัว สิทธิมนุษยชนไม่สามารถโอนให้แก่กันได้ แต่นักปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนให้คำอธิบายว่า เราเรียกสิ่งจำเป็นสำหรับคนทุกคนที่ต้องได้รับในฐานะที่เป็นคน ซึ่งทำให้คน ๆ นั้นมีชีวิตอยู่รอดได้อย่างมีความเหมาะสมแก่ความเป็นคนและสามารถมีการพัฒนาตนเองได้ว่า คือ “สิทธิมนุษยชน” เมื่อนำคำอธิบายทั้ง 2 ประการมาประกอบกัน ก็สามารถเข้าใจได้ว่าสิทธิมนุษยชน คือ สิ่งจำเป็นสำหรับคนทุกคนที่ต้องได้รับในฐานะที่เป็นคน เพื่อทำให้คน ๆ นั้นมีชีวิตอยู่รอดได้และมีการพัฒนาสิทธิมนุษยชน จึงมี 2 ระดับ ดังนี้

1) ระดับแรก คือ สิทธิที่ติดตัวคนทุกคนมาแต่เกิด ไม่สามารถถ่ายโอนให้แก่กันได้อยู่เหนือกฎหมายและอำนาจใด ๆ ของรัฐทุกรัฐ สิทธิเหล่านี้ ได้แก่ สิทธิในชีวิต ห้ามฆ่าหรือทำร้ายต่อชีวิต ห้ามการค้ำมนุษย์ ห้ามทรมานอย่างโหดร้าย คนทุกคนมีสิทธิในความเชื่อ มโนธรรมหรือลัทธิทางศาสนา ทางการเมือง มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและแสดงออกหรือการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น สิทธิมนุษยชนเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องมีกฎหมายมารองรับ สิทธิเหล่านี้ก็ดำรงอยู่ซึ่งอย่างน้อยอยู่ในมโนธรรมสำนึกถึงบาปบุญคุณโทษที่อยู่ในตัวของแต่ละคน เช่น แม้ไม่มีกฎหมายบัญญัติว่าการฆ่าคนเป็นความผิดตามกฎหมาย แต่คนทุกคนมีสำนึกรู้ได้เองว่าการฆ่าคนนั้น เป็นสิ่งต้องห้าม เป็นบาปในทางศาสนา

2) ระดับที่สอง คือ เป็นสิทธิที่ต้องได้รับการรับรองในรูปของกฎหมายหรือต้องได้รับการคุ้มครองโดยรัฐบาล ได้แก่การได้รับสัญชาติการมีงานทำ การได้รับความคุ้มครองแรงงาน ความเสมอภาคของหญิงชาย สิทธิของเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและคนพิการ การได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประกันการว่างงาน การได้รับบริการทางด้านสาธารณสุข การสามารถแสดงออกทางด้านวัฒนธรรมอย่างอิสระ สามารถได้รับความเพลิดเพลินจากศิลปะ วัฒนธรรมในกลุ่มของตน เป็นต้น ทั้งนี้สิทธิมนุษยชนระดับที่สองนี้ต้องเขียนรับรองไว้ในกฎหมายหรือรัฐธรรมนูญหรือแนวนโยบายพื้นฐานของรัฐของแต่ละประเทศ เพื่อเป็นหลักประกันว่าคนทุกคนที่อยู่ในรัฐนั้นจะได้รับความคุ้มครองชีวิตความเป็นอยู่ให้มีความเหมาะสมแก่ความเป็นมนุษย์

2. ขอบเขตสิทธิมนุษยชน

เมื่อพูดถึงสิทธิมนุษยชน จึงมีความหมายกว้างกว่า “สิทธิ” ตามกฎหมาย นักกฎหมายโดยทั่วไปมักอธิบายว่า “สิทธิ” คือ ประโยชน์ที่กฎหมายรับรอง ซึ่งเป็นไปตามหลักกฎหมายในขอบเขตที่แคบ ในแง่ที่ว่าคนจะมีสิทธิได้ต้องมีกฎหมายรับรองไว้เท่านั้น ถ้ากฎหมายไม่เขียนรับรองไว้ ย่อมไม่มีสิทธิหรือไม่ได้รับสิทธิ แต่ในแง่ของ “สิทธิมนุษยชน” นั้น ขอบเขตของสิทธิมนุษยชนกว้างกว่าสิ่งที่กฎหมายรับรอง ดังกล่าวข้างต้น สิทธิมนุษยชนที่ได้รับการรับรองทั่วโลกว่าเป็นมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อมนุษย์นั้น สามารถจำแนกได้ครอบคลุมสิทธิ 5 ประเภท ได้แก่

1) **สิทธิพลเมือง** ได้แก่ สิทธิในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพและความมั่นคงในชีวิต ไม่ถูกทรมาน ไม่ถูกทำร้ายหรือฆ่า สิทธิในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่สิทธิในความเสมอภาคต่อหน้ากฎหมาย สิทธิที่จะได้รับการปกป้องจากการจับกุมหรือคุมขังโดยมิชอบ สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีในศาลอย่างยุติธรรม โดยผู้พิพากษาที่มีอิสระ สิทธิในการได้รับสัญชาติ เสรีภาพของศาสนิกชนในการเชื่อถือ และปฏิบัติตามความเชื่อถือ

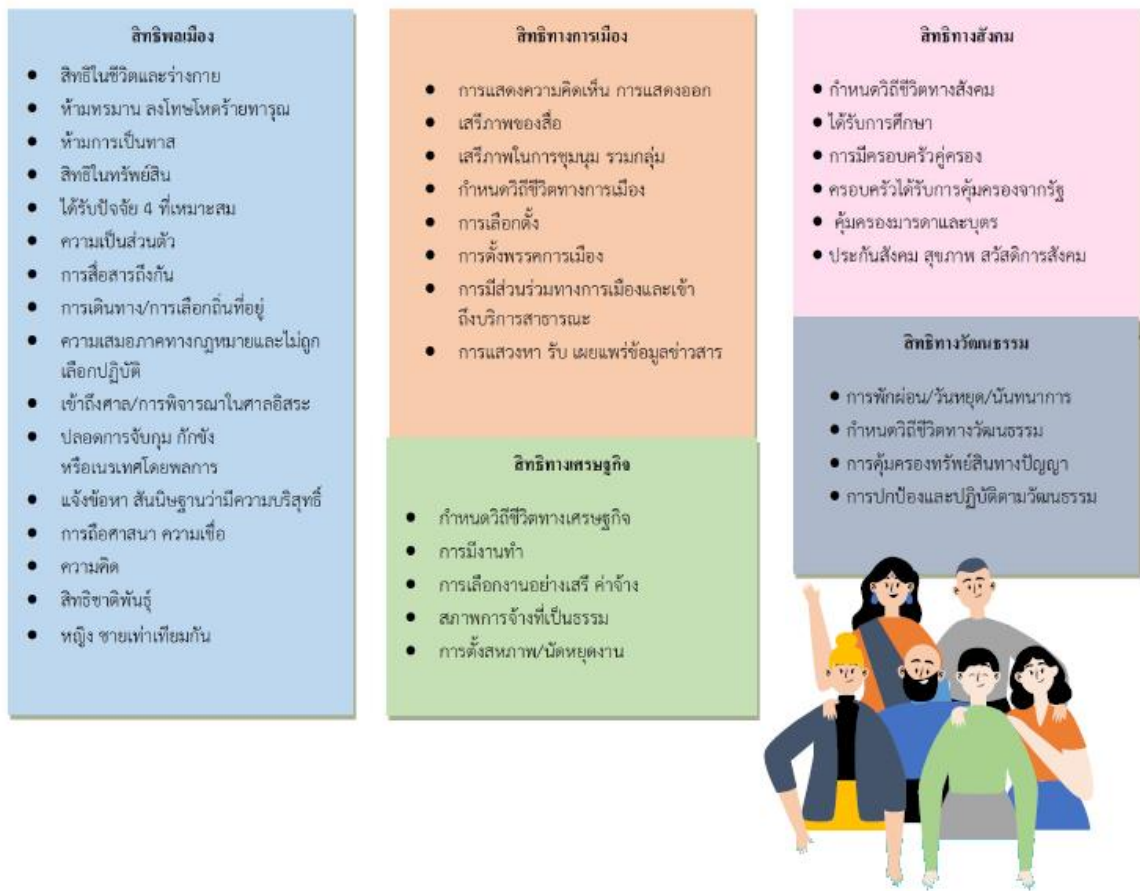
2) **สิทธิทางการเมือง** ได้แก่ สิทธิในการเลือกวิถีชีวิตของตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมถึงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก สิทธิการมีส่วนร่วมกับรัฐในการดำเนินกิจการที่เป็นประโยชน์สาธารณะ เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ เสรีภาพในการรวมกลุ่มสิทธิในการเลือกตั้งอย่างเสรี

3) **สิทธิทางเศรษฐกิจ** ได้แก่ สิทธิในการมีงานทำ ได้เลือกงานอย่างอิสระและได้รับค่าจ้างอย่างเป็นธรรม สิทธิในการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน การได้รับมาตรฐานการครองชีพอย่างพอเพียง

4) **สิทธิทางสังคม** ได้แก่สิทธิในการได้รับการศึกษา สิทธิในการได้รับหลักประกันด้านสุขภาพ แม่และเด็กต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ได้รับการพัฒนาบุคลิกภาพอย่างเต็มที่ได้รับความมั่นคงทางสังคม มีเสรีภาพในการเลือกคู่ครองและสร้างครอบครัว

5) **สิทธิทางวัฒนธรรม** ได้แก่ การมีเสรีภาพในการใช้ภาษาหรือสื่อความหมายในภาษาท้องถิ่นตน มีเสรีภาพในการแต่งกายตามวัฒนธรรม การปฏิบัติกิจตามวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นของตน การปฏิบัติตามความเชื่อทางศาสนา การพักผ่อนหย่อนใจด้านการแสดงศิลปะ วัฒนธรรม บันเทิงได้โดยไม่มีใครมาบังคับ

ดังนั้น กล่าวได้ว่า “สิทธิตามกฎหมาย” ทุกอย่างไม่ใช่เรื่องสิทธิมนุษยชน มีสิทธิบางอย่างเท่านั้นถือเป็นสิทธิมนุษยชน เพราะเป็นสิ่งที่ติดตัวมนุษย์มาแต่เกิด ไม่สามารถโอนไปให้คนอื่น หรือไม่มีใครมาพรากไปจากมนุษย์แต่ละคนได้ และสิทธิที่เป็นสิทธิมนุษยชนนั้น ถือเป็นมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติระหว่างมนุษย์ เช่น การฆ่าหรือทำร้ายกัน แม้ไม่มีกฎหมายบัญญัติว่า การทำร้ายหรือการฆ่าเป็นความผิด คนทุกคนก็รู้อยู่แก่ใจว่าเป็นความผิด แต่การที่คนในชาติไม่ได้รับ “อาหาร” ที่เพียงพอแก่การยังชีพ ไม่ถือว่ามีใครทำผิดกฎหมาย แต่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนประเภทหนึ่ง ที่รัฐบาลมีหน้าที่ต้องจัดการให้คนในชาติได้รับอาหารอย่างพอเพียงแก่การมีชีวิตอยู่รอด

แผนภาพ 1 : ภาพรวมขอบเขตสิทธิมนุษยชน

3. ความเป็นมาของแผนสิทธิมนุษยชน

สืบเนื่องจากการประชุม World Conference on Human Rights ซึ่งจัดขึ้น ณ กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย เมื่อปี พ.ศ. 2536 (ค.ศ. 1993) ที่ประชุมได้มีการรับรองเอกสารสำคัญด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ได้แก่ ปฏิญญาเวียนนาและแผนปฏิบัติการ (Vienna Declaration and Programme of Action) โดยย่อหน้าที่ 71 ของปฏิญญาดังกล่าว ได้เสนอแนะให้แต่ละรัฐพิจารณาความจำเป็นในการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนเพื่อกำหนดวิธีการที่จะให้มีการปรับปรุงส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนแก่ประชาชน ในโอกาสครบรอบ 50 ปีปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และครบรอบ 5 ปีปฏิญญาเวียนนา เมื่อปี พ.ศ. 2541 คณะกรรมการแห่งชาติดำเนินการจัดทำนโยบายและแผนปฏิบัติการแม่บทด้านสิทธิมนุษยชน จึงได้ดำเนินการตามข้อ 71 ของปฏิญญาเวียนนาฯ โดยจัดทำ “นโยบายและแผนปฏิบัติการแม่บทด้านสิทธิมนุษยชน” เพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในภาพรวมของประเทศให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยให้ก้าวหน้า ทัดเทียมระดับสากล และเป็นกรอบทิศทางการทำงานด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ

โดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2543 ได้เห็นชอบนโยบายและแผนปฏิบัติการแม่บทด้านสิทธิมนุษยชนและมอบหมายให้สำนักเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนเป็นหน่วยงานกลางในการประสานและติดตามการดำเนินงาน ต่อมา เมื่อมีการปฏิรูประบบราชการ และได้มีการตั้งกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในสังกัดกระทรวงยุติธรรม สำนักเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้โอนภารกิจการจัดทำและขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมายังกระทรวงยุติธรรมภายใต้ภารกิจของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ซึ่งปัจจุบันได้เข้าสู่การขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ประชุม เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 และเห็นชอบใน 4 ข้อ ดังนี้

- 1) เห็นชอบ (ร่าง) แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566-2570) ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ
- 2) เห็นชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดไว้ในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 แปลงแผนไปสู่การปฏิบัติด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนของหน่วยงานที่ครอบคลุมการดำเนินการของหน่วยงานในสังกัดทุกระดับ สำหรับงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ให้หน่วยงานใช้จ่ายจากงบประมาณประจำปีของแต่ละหน่วยที่ได้รับจัดสรรโดยดำเนินการในภารกิจของหน่วยงาน และนำมิติสิทธิมนุษยชนมาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น
- 3) เห็นชอบให้มีการรายงานผลการปฏิบัติตามแผนสิทธิมนุษยชนฯ เมื่อสิ้นปีงบประมาณปีละ 1 ครั้ง (ห้วงเดือน ต.ค. - ธ.ค. ของทุกปี) และมอบหมายกระทรวงยุติธรรมรับผิดชอบกำหนดแนวทาง วิธีการรายงานผลและแบบรายงานผลการดำเนินงาน พร้อมแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบและถือปฏิบัติ
- 4) เห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐ (ระดับกรมหรือเทียบเท่า) บรรจุนักวิชา สิทธิมนุษยชน ไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง ในหลักสูตรฝึกอบรมข้าราชการทุกระดับตามขอบเขตและเนื้อหาหลักการสิทธิมนุษยชนพื้นฐานที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด

4. กรอบแนวคิดการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570)

แผนภาพ 2 : กรอบแนวคิดการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5

การจัดทำร่างแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 – 2570) ใช้กรอบการวิเคราะห์ในประเด็นพื้นฐาน (issue-based) 5 มิติได้แก่ (1) มิติโครงสร้าง (2) มิติกฎหมาย (3) มิติการจัดสรรทรัพยากร (4) มิติความตระหนักรู้ และ (5) มิติสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบต่อประเด็นสิทธิมนุษยชนในด้านต่าง ๆ โดยมียุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นแผนระดับที่ 1 ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้อง บูรณาการกันโดยการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาไปสู่แผนระดับที่ 2 ซึ่งเป็นกรอบแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติประกอบด้วยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติตามแผนภาพ 3 : กรอบความเชื่อมโยงแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570) กับแผนระดับที่ 1 - 2

แผนภาพ 3 : กรอบความเชื่อมโยงแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570) กับแผนระดับที่ 1 - 2

5. สาระสำคัญของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570)

1) เป้าหมาย

“การละเมิดสิทธิมนุษยชนลดลงทุกด้านและทุกกลุ่ม”

2) วัตถุประสงค์

“เป็นกรอบทิศทางของหน่วยงานในการดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในภาพรวมของประเทศ ปกป้องคุ้มครองสิทธิของประชาชน โดยไม่เลือกปฏิบัติคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สร้างสังคมที่ตระหนักถึงการเคารพสิทธิมนุษยชน”

3) แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ระบุถึงสถานการณ์ภาพรวม ข้อท้าทาย ข้อเสนอแนะ ตัวชี้วัดและหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการ โดยจำแนกเป็นแผนรายด้าน 5 ด้าน และรายกลุ่ม 11 กลุ่ม ดังนี้

3.1 แผนรายด้าน จำนวน 5 ด้าน โดยเรียงลำดับความเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหา ดังนี้

แผนสิทธิมนุษยชนรายด้าน	วัตถุประสงค์
1. ด้านการเมืองการปกครอง	เพื่อพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพของประชาชน การแสดงออกที่ไม่ขัดต่อหลักกฎหมายกระบวนการ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เติบโตนโยบายที่กระทบต่อสิทธิชุมชน ที่อยู่อาศัย ทรัพยากรธรรมชาติ ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ การขนส่งและเสริมสร้าง การเข้าถึงบริการของภาครัฐ อย่างเท่าเทียมในทุกด้าน
2. ด้านกระบวนการยุติธรรม	เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเสมอภาค ปกป้องคุ้มครองสิทธิประชาชนทุกกลุ่ม อย่างเท่าเทียมไม่เลือกปฏิบัติ สอดคล้องมาตรฐานสากล
3. ด้านสาธารณสุข	เพื่อให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในประเทศสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่จำเป็นได้อย่างเท่าเทียมกัน
4. ด้านการศึกษา	เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม
5. ด้านเศรษฐกิจและธุรกิจ	เพื่อส่งเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่สร้างประโยชน์ให้คนทุกกลุ่ม และการให้หลักประกัน ในการดำรงชีวิตอย่างเพียงพอแก่ทุกคนในสังคม

1. ด้านการเมืองการปกครอง

วัตถุประสงค์

เพื่อพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพของประชาชน การแสดงออกที่ไม่ขัดต่อหลักกฎหมาย กระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงนโยบายที่กระทบต่อสิทธิชุมชน ที่อยู่อาศัย ทรัพยากรธรรมชาติ ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ การขนส่ง และเสริมสร้างการเข้าถึงบริการของภาครัฐอย่างเท่าเทียมในทุกด้าน

ข้อท้าทาย

การจำกัดเสรีภาพ ในการแสดงออก

การจำกัดการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

การทุจริตคอร์รัปชัน และความโปร่งใส ในการบริหารราชการแผ่นดิน

การจัดสรร และจำกัดการเข้าถึง ทรัพยากรของประชาชน

การเข้าถึงกระบวนการร้องทุกข์

การจำกัดการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการดำเนินโครงการของรัฐ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ระบบขนส่งสาธารณะ

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งผลต่อภาคการเกษตร

ข้อเสนอแนะ

ผลักดันกฎหมายคุ้มครอง สิทธิมนุษยชน

จัดอบรมสิทธิมนุษยชน ให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับ

สร้างมาตรการ กลไก เจริญระหว่าง รัฐและประชาชน จัดตั้งกองทุนเยียวยา ผู้ได้รับผลกระทบจากนโยบายรัฐ

เร่งจัดสรรที่ดินและแก้ไขปัญหา การเข้าถึงทรัพยากรของประชาชน

เปิดช่องทางให้ประชาชน นักวิชาการ ภาคเอกชน เสนอปัญหา แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ

ส่งเสริมบทบาททุกภาคส่วน และชุมชนในพื้นที่มีส่วนร่วม ในกระบวนการ EIA

พัฒนาเศรษฐกิจและส่งเสริม ศักยภาพจังหวัดชายแดนใต้

พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะ สำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ

ริเริ่มรูปแบบการประกันภัย พิษผลทางภาคการเกษตร

2. ด้านกระบวนการยุติธรรม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

ข้อท้าทาย

ประชาชนไม่มีความรู้ทางกฎหมาย สิทธิในกระบวนการยุติธรรม

การทรมาน การปฏิบัติ และการลงโทษอย่างโหดร้ายทารุณ

การคงไว้ซึ่งประกาศ/คำสั่ง คสช. ซึ่งสุ่มเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน

การขาดการสนับสนุนทนายความ และล่าม สำหรับผู้ต้องหาและจำเลย

การปรับปรุงกฎหมาย เกี่ยวกับโทษประหารชีวิต

ข้อเสนอแนะ

ส่งเสริมความรู้ขั้นตอน ในกระบวนการยุติธรรม ให้แก่ประชาชน

ทบทวนและพิจารณายกเลิก การใช้กฎหมายพิเศษ ในสามจังหวัดชายแดนใต้

ทบทวนประกาศ/คำสั่ง คสช. ที่อาจเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิ รวมถึงส่งเสริมธรรมาภิบาล หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

ส่งเสริมองค์การวิชาชีพ ในกระบวนการยุติธรรม ทั้งล่ามภาษาต่างชาติ ล่ามสำหรับคนพิการ

ศึกษาทบทวนกฎหมาย เพื่อเปลี่ยนแปลง ยกเลิกโทษประหารชีวิต

แผนภาพ 5 : ด้านกระบวนการยุติธรรม

3. ด้านสาธารณสุข

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในประเทศ สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่จำเป็น ได้อย่างเท่าเทียมกัน

ข้อท้าทาย

ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการจากระบบประกันสุขภาพที่ต่างกัน

การจัดการและสรรหาวัคซีน

ปัญหาสุขภาพจิตของผู้ได้รับผลกระทบจากโรคโควิด-19

การเข้าถึงการดูแลแบบประคับประคองในวาระสุดท้ายของชีวิต

สถานการณ์ฝุ่นละอองเกินมาตรฐาน

อัตราการเจ็บป่วยจากโรคไม่ติดต่อสำคัญเพิ่มสูง

ข้อเสนอแนะ

มาตรการที่ช่วยเพิ่มสัดส่วนของแพทย์ ต่อจำนวนประชากร

ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการควบคุมโรคระบาด

ส่งเสริมการช่วยเหลือจิตใจสำหรับผู้ได้รับผลกระทบจากโรคโควิด-19

ศึกษาความเป็นไปได้ของการพัฒนากฎหมายและมาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับสิทธิในการดูแลแบบประคับประคอง

ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง

สนับสนุนมาตรการ/โครงการสาธารณสุขเชิงป้องกัน

แผนภาพ 6 : ด้านสาธารณสุข

4. ด้านการศึกษา

วัตถุประสงค์

เพื่อจัดระบบการศึกษา ให้ทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ สร้างความตระหนักเรื่องสิทธิมนุษยชน หน้าทีพลเมืองที่พึงปฏิบัติ เคารพสิทธิผู้อื่น เคารพผู้เห็นต่าง และปกป้องความรุนแรงในสถานศึกษา

ข้อท้าทาย

การเข้าถึงการเรียนออนไลน์ช่วง โคระบาด การศึกษาที่มีคุณภาพ

การขาดความรู้ และทักษะที่จำเป็น ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรม

ความเสี่ยงของครอบครัวผู้เรียน ที่จะเข้าสู่ความยากจน เนื่องจาก โควิด-19

ความรุนแรงการเลือกปฏิบัติ และการกลั่นแกล้งด้วยวาจา (Bully) ในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับเรียน ออนไลน์ และพัฒนาเครือข่ายสัญญาณ ครอบคลุมทุกภูมิภาค

ปรับปรุงมาตรการรัฐให้ประชาชนทุกกลุ่ม เข้าถึงได้ และพัฒนาระบบช่วยเหลือ สำหรับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสเป็นการเฉพาะ

ปรับปรุงการจัดสรรงบประมาณ ด้านการศึกษาที่ให้ความช่วยเหลือผู้เรียน จากครอบครัวที่ได้รับผลกระทบ จากโควิด-19 ที่เหมาะสม

ส่งเสริมสิทธิมนุษยชนศึกษา ในสถานศึกษาทุกระดับ

ให้ความสำคัญกับการป้องกัน ความรุนแรงต่อเด็กในสถานศึกษา

แผนภาพ 7 : ด้านการศึกษา

5. ด้านเศรษฐกิจและธุรกิจ

วัตถุประสงค์

เพื่อดูแลผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และผู้ประกอบการอาชีพอิสระ สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องเกษตรพันธสัญญา และเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจดิจิทัล

ข้อท้าทาย

ปัญหาผลกระทบมาตรการควบคุมโรคระบาดต่อผู้ประกอบการและลูกจ้าง

เตรียมความพร้อมภาครัฐต่อระบบเศรษฐกิจแบบ Gig Economy

หนี้ครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น ธุรกิจ SMEs เข้าไม่ถึงมาตรการเยียวยาจากรัฐจากโรคโควิด-19

การขาดความเข้าใจที่ถูกต้องของเกษตรกรเรื่องเกษตรพันธสัญญา

การขับเคลื่อนแผน NAP

การเปลี่ยนแปลงสู่ระบบเศรษฐกิจดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ

จัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความจำเป็นเร่งด่วน

ศึกษาและเตรียมความพร้อมรองรับเศรษฐกิจระบบ Gig Economy

มีมาตรการแก้ปัญหาหนี้สินครัวเรือนและกลุ่ม SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากโรคโควิด-19

สร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจเรื่องเกษตรพันธสัญญาแก่เกษตรกร

เร่งรัดผลักดันภาคธุรกิจ รัฐวิสาหกิจ และภาครัฐที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติตามแผน NAP

ภาคการเงินต้องเปิดกว้าง และยืดหยุ่นต่อการพัฒนานวัตกรรมทางการเงิน

แผนภาพ 8 : ด้านเศรษฐกิจและธุรกิจ

3.2 แผนรายกลุ่ม จำนวน 11 กลุ่ม โดยเรียงลำดับความเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหา ดังนี้

แผนสิทธิมนุษยชนรายกลุ่ม

แผนสิทธิมนุษยชนรายกลุ่ม	วัตถุประสงค์
1. กลุ่มผู้ใช้แรงงาน	เพื่อปกป้อง ค้ำครอง สิทธิกลุ่มผู้ใช้แรงงานและส่งเสริม การพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ใช้แรงงานเข้าถึงสิทธิอย่างเหมาะสม
2. กลุ่มผู้เสียหาย และเหยื่อ ของกระบวนการยุติธรรม	เพื่อให้ประชาชนที่ตกเป็นผู้เสียหายผู้ต้องหา และจำเลย ในคดีอาญา ได้รับการช่วยเหลืออย่างเท่าเทียม เป็นธรรม และสอดคล้องกับมาตรฐานสากลรวมทั้งประชาชนที่ตกเป็นเหยื่อ ในคดีอาญาได้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างสะดวก ทัวถึง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ
3. กลุ่มเด็กและสตรี	เพื่อปกป้อง ค้ำครองเด็กและสตรีจากการความรุนแรง เสริมให้ เข้าถึงบริการของรัฐอย่างทั่วถึง เท่าเทียมและได้รับการพัฒนา อย่างเหมาะสม
4. กลุ่มนักปกป้องสิทธิมนุษยชน	เพื่อส่งเสริมให้นักปกป้องสิทธิมนุษยชนสามารถใช้สิทธิได้ภายใต้ บทบัญญัติของกฎหมาย
5. กลุ่มผู้สูงอายุ	เพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ผู้สูงวัยสร้างหลักประกันคุ้มครอง สิทธิผู้สูงอายุ ให้สามารถใช้ชีวิต ได้อย่างมีคุณภาพและมีศักดิ์ศรี
6. กลุ่มผู้เสพยาเสพติด	เพื่อคุ้มครองสิทธิผู้เสพให้ได้รับการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพ ทางร่างกายและจิตใจ ลดการตีตรา การเลือกปฏิบัติและการใช้ชีวิต ในสังคม
7. กลุ่มความหลากหลายทางเพศ	เพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในทุกด้าน ขจัดการเลือกปฏิบัติ สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิของกลุ่มหลากหลายทางเพศ
8. กลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะ ทางทะเบียนและกลุ่มชาติพันธุ์	เพื่อส่งเสริมให้มีมาตรการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหากลุ่มบุคคล ที่มีสถานะทางทะเบียน และชนเผ่าพื้นเมืองตามหลักสิทธิมนุษยชน
9. กลุ่มคนพิการ	เพื่อเสริมพลัง พิทักษ์ และสร้างหลักประกันให้คนพิการได้รับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างมีศักดิ์ศรี
10. กลุ่มผู้ต้องหา ผู้ต้องขัง และผู้พ้นโทษ	เพื่อคุ้มครองสิทธิ ผู้ต้องหา ผู้ต้องขังและพัฒนามาตรการส่งเสริม อาชีพอย่างยั่งยืน และลดการ กระทำผิดซ้ำ สร้างสังคมปลอดภัย
11. กลุ่มผู้ป่วยเอดส์ ผู้ที่อยู่ร่วมกับ HIV และผู้ป่วยจิตเวช	เพื่อคุ้มครองสิทธิ ขจัดการเลือกปฏิบัติต่อผู้ป่วยฯ และส่งเสริม การเข้าถึงบริการของรัฐอย่างเหมาะสม

1. กลุ่มผู้ใช้แรงงาน

วัตถุประสงค์

เพื่อป้องกัน คุ้มครองสิทธิกลุ่มผู้ใช้แรงงาน และส่งเสริมการพัฒนา ศักยภาพกลุ่มผู้ใช้แรงงานเข้าถึงสิทธิอย่างเหมาะสม

ข้อท้าทาย

การจำกัดสิทธิ
การจัดตั้งสหภาพแรงงาน

การละเมิดสิทธิของนายจ้าง
ต่อผู้ใช้แรงงาน

แรงงานต่างด้าว

แรงงานภาคอุตสาหกรรม
กับความสามารถ
ในการแข่งขันระดับสากล

ความปลอดภัยในการทำงาน
ชื่อนามบัตร และสภาพแวดล้อม

การใช้แรงงานเด็ก

ข้อเสนอแนะ

ศึกษา แก้ไขกฎหมาย ซึ่งจำกัดสิทธิ
ของการจัดตั้งสหภาพแรงงาน

ให้ความรู้ ความเข้าใจ มาตรการ
เกี่ยวกับการจัดตั้งสหภาพแรงงาน

สร้างมาตรการ กลไก โดยประสาน
ความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชน

ให้ความสำคัญกับการเข้าถึง
สวัสดิการของแรงงานต่างด้าว

ผลักดันโครงการพัฒนากำลังคน

มุ่งเน้นการสร้างความปลอดภัย
ในการทำงาน

ผลักดันการปฏิบัติ
ตามแผนปฏิบัติการ
ด้านการจัดการใช้แรงงานเด็ก

แผนภาพ 9 : กลุ่มผู้ใช้แรงงาน

2. กลุ่มผู้เสียหายและเหยื่อ กระบวนการยุติธรรม

วัตถุประสงค์

ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา และจำเลยในคดีอาญาได้รับการช่วยเหลือสอดคล้องตามมาตรฐานสากล

ข้อท้าทาย

การเข้าถึงสิทธิ การช่วยเหลือ
คุ้มครอง เยียวยาของผู้เสียหาย

ปัญหาทางกฎหมายในการชดเชย
ค่าใช้จ่ายแก่จำเลยบริสุทธิ์

การปฏิบัติต่อกลุ่มเหยื่อข้ามเพศ

ข้อเสนอแนะ

ส่งเสริมกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยค่าตอบแทน
ผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่าย
แก่ผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญา

พัฒนาระบบคุ้มครอง
และให้ความช่วยเหลือผู้เสียหาย
แบบสหวิชาชีพ

สร้างมาตรการกลไก กระบวนการ
ช่วยเหลือผู้เสียหายจากการข้ามเพศ

แผนภาพ 10 : กลุ่มผู้เสียหายและเหยื่อกระบวนการยุติธรรม

3. กลุ่มเด็กและสตรี

เพื่อคุ้มครองเด็กและสตรีจากความรุนแรงทุกรูปแบบ ทั้งในโรงเรียน ครอบครัว สังคม และได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม

ข้อท้าทาย

- ความรุนแรงในเด็กและสตรี
- ปัญหาคลื่นแกล้งในเด็ก (Bully)
- การล่วงละเมิดทางเพศเด็ก โดยบุคคลทางการศึกษา
- การแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็ก
- เด็กในพื้นที่ห่างไกล ไม่ได้จดทะเบียนเกิด ไม่ได้รับสัญชาติ
- ปัญหาท้องไม่พร้อม

ข้อเสนอแนะ

- ปฏิรูปกฎหมายและนโยบาย ให้สอดคล้องกับหลักการสากล
- พัฒนากลไกสอดส่องปัญหา ความรุนแรงในครอบครัว
- รณรงค์ให้ตระหนักถึงปัญหา ความรุนแรงในครอบครัว
- ส่งเสริมการปฏิบัติ ตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย
- ส่งเสริมบทบาทครู ผู้ปกครอง แก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้ง ด้วยวาจา (Bully)
- มีมาตรการแก้ไขปัญหาคความรุนแรง และการล่วงละเมิดทางเพศเด็ก ในสถานศึกษา
- ปรับปรุงกฎหมายให้คุ้มครองเด็ก หรืออันตรายที่จะเกิดในทุกรูปแบบ
- สร้างการรับรู้กระบวนการแจ้งเกิด จดทะเบียนการเกิด แก่ชุมชนพื้นที่ห่างไกล
- ส่งเสริมบทบาทสถานศึกษา และครอบครัว เพื่อให้เด็กและเยาวชน เข้าถึงเพศศึกษาที่เหมาะสม
- สร้างการรับรู้ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องการตรวจรับและรับคำปรึกษาทางเลือก ยุติการตั้งครรภ์
- บังคับใช้กฎกระทรวงกำหนดประเภท สถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษา ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังครรภ์ในวัยรุ่น

แผนภาพ 11 : กลุ่มเด็กและสตรี

4. กลุ่มนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

วัตถุประสงค์

เพื่อปกป้อง คุ่มครอง นักปกป้องสิทธิมนุษยชนจากการถูกละเมิดสิทธิ

ข้อท้าทาย

การถูกคุกคามและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

ความล่าช้า การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ

ข้อเสนอแนะ

จัดทำรายงานเหตุการณ์การละเมิดสิทธิ นักปกป้องสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นระบบ

เร่งรัด จัดทำ บังคับใช้กฎหมาย ป้องกันการดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์ หรือการฟ้องปิดปาก

ผลักดันการเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคน จากการบังคับให้หายสาบสูญ

แผนภาพ 12 : กลุ่มนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

5. กลุ่มผู้สูงอายุ

วัตถุประสงค์

เพื่อเตรียมความพร้อม ให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงสิทธิที่พึงมี
ในทุกมิติอย่างมีคุณภาพ

ข้อท้าทาย

การขาดความพร้อม
ในการเป็นสังคมผู้สูงอายุ

การขาดทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ
ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
ของผู้สูงอายุ

การขาดเงินออมที่เพียงพอ

การกระทำความรุนแรง
ต่อผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะ

มีมาตรการหรือแนวทาง
การเตรียมความพร้อมประชากร
ในการเข้าสู่วัยสูงอายุ

ส่งเสริมเรียนรู้ ทักษะการใช้
เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเท่ากัน

จัดหามาตรการส่งเสริมการออม
ทั้งภาคบังคับ และสมัครใจ

กำหนดมาตรการป้องกัน
และคุ้มครองการกระทำความรุนแรง
ต่อผู้สูงอายุ

แผนภาพ 13 : กลุ่มผู้สูงอายุ

6. กลุ่มผู้เสียหายเสพติด

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิในการเข้าถึงการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจของผู้เสียหายเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพ การลดการตีตรา การกีดกัน และการเลือกปฏิบัติในการจ้างงาน และการใช้ชีวิตในสังคม

ข้อท้าทาย

การเข้าถึงกระบวนการ และการได้รับการบำบัดฟื้นฟู

การถูกตีตรา และเลือกปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะ

ประสานกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ผลักดันโครงการที่เกี่ยวข้องกับผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติด

ผลักดันนโยบายผู้เสพเป็นผู้ป่วยอย่างแท้จริงและเป็นรูปธรรม

สนับสนุนการสร้างกลุ่มเครือข่าย ผู้ดูแล/ผู้ช่วยด้วยกัน มาสนับสนุนการทำงานของระบบบำบัดฟื้นฟู

สนับสนุนทางเลือกในการรักษาพยาบาลของผู้เสียหายเสพติด ภายใต้ระบบประกันสุขภาพ

แผนภาพ 14 : กลุ่มผู้เสียหายเสพติด

7. กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมการจัดการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ และสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

ข้อท้าทาย

การบังคับใช้กฎหมาย
ความเท่าเทียมระหว่างเพศ

การเลือกปฏิบัติ

การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

สิทธิในการมีครอบครัว

ข้อเสนอแนะ

ทบทวนและแก้ไขกฎหมาย
ความเท่าเทียมระหว่างเพศ

ส่งเสริมเจตคติคนในสังคม ยอมรับ
การมีอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ และ
ปฏิบัติต่อกุเพศสภาพอย่างเท่าเทียม

สร้างความรู้ความเข้าใจเจ้าหน้าที่รัฐ
ปฏิบัติต่อกลุ่มบุคคลที่มีความ
หลากหลายทางเพศที่เหมาะสม

เร่งดำเนินการ
การมีกฎหมายว่าด้วยคู่ชีวิต

แผนภาพ 15 : กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

8. กลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนและกลุ่มชาติพันธุ์

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้มีมาตรการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาของกลุ่มบุคคลที่มีสถานะทางทะเบียนและกลุ่มชาติพันธุ์ ตามหลักสิทธิมนุษยชน

ข้อท้าทาย

การได้รับความเป็นพลเมือง

การจำกัดสิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง กลุ่มบุคคลที่มีสถานะทางทะเบียนและชนเผ่าพื้นเมือง

การทับซ้อนการใช้ประโยชน์ ในที่ดินระหว่างภาครัฐ และกลุ่มชาติพันธุ์

ข้อเสนอแนะ

ผลักดันร่าง พ.ร.บ. คู่สมรส และส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ ให้มีผลบังคับใช้

ส่งเสริมและอนุรักษ์วิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์

สร้างการรับรู้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ ทราบกฎหมาย นโยบาย มาตรการ แนวปฏิบัติ ให้กลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนและกลุ่มชาติพันธุ์ ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างเหมาะสม

ผลักดันโครงการฝึกอบรมแรงงานกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ

ผลักดันการดำเนินการตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการแก้ปัญหาการทับซ้อนการใช้ประโยชน์ที่ดิน

แผนภาพ 16 : กลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนและกลุ่มชาติพันธุ์

9. กลุ่มคนพิการ

วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างแต้มต่อ ลดอุปสรรคให้คนพิการ
สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี

ข้อท้าทาย

การเข้าถึงทรัพยากร

การเข้าถึงการศึกษา

การเลือกปฏิบัติในการจ้างงาน

กลุ่มเด็กที่มีความต้องการ
จำเป็นพิเศษ

ต้องการการสนับสนุน
การจัดการเรียนร่วม
ในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

มีสื่อประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสม
กับทุกประเภทความพิการ

จัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับ
การเรียนในระบบออนไลน์

มีการชดเชยเยียวยาผู้ได้รับ
ผลกระทบจากการประกอบอาชีพ

พัฒนาระบบสาธารณูปโภค
รองรับ และเอื้อต่อการพัฒนา
ของกลุ่มพิการ

ผลักดันโครงการอบรมแรงงาน
กลุ่มคนพิการ เพิ่มโอกาส
ในการประกอบอาชีพ

ส่งเสริมการจ้างงานคนพิการ
ในหน่วยงานรัฐ และสถานประกอบการ
ให้ครบตามที่กฎหมายกำหนด

รัฐควรสนับสนุนการจัดสถานศึกษา
แบบเรียนร่วมกับคนพิการ

แผนภาพ 17 : กลุ่มคนพิการ

10. กลุ่มผู้ต้องหา ผู้ต้องขัง และผู้พ้นโทษ

วัตถุประสงค์

เพื่อคุ้มครองสิทธิ ผู้ต้องหา ผู้ต้องขัง และพัฒนามาตรการส่งเสริมอาชีพอย่างยั่งยืนแก่ผู้พ้นโทษ

ข้อท้าทาย

ความแออัดของผู้ต้องขัง ในเรือนจำ

การอายัดตัวผู้ต้องขัง

เสรีภาพในการประกอบอาชีพ ของผู้พ้นโทษ

การบริหารจัดการผู้ป่วยจิตเวช ซึ่งเป็นผู้ต้องขัง

ข้อเสนอแนะ

ส่งเสริมให้มีการนำหลักการ มาตรฐานสากลไปใช้ปฏิบัติต่อ ผู้ต้องขังอย่างต่อเนื่อง

ส่งเสริมมาตรการทางเลือก แทนการจำคุก

มีหน่วยงานกลางพัฒนาระบบ ฐานข้อมูล สำหรับอำนวยความสะดวก และให้ผู้ต้องขังปรึกษาด้านกฎหมาย

ทบทวนกฎหมาย หลักเกณฑ์ การกำหนดคุณสมบัติ ในการประกอบอาชีพ

ส่งเสริมผู้ต้องขังฝึกอาชีพ ในเรือนจำสอดรับกับ ความต้องการตลาดแรงงาน

จัดให้มีเรือนจำ Hub ดูแลรักษาโรคจิตเวช มีสถานที่อื่นที่ไม่ใช่เรือนจำ ดูแล รักษา ผู้ต้องขังป่วยจิตเวชระหว่างต่อสู้คดี

ให้ความรู้ด้านสุขภาพจิตแก่ผู้ปฏิบัติงาน ตรวจสอบประเมินการปฏิบัติงาน ต่อผู้ต้องขังที่มีปัญหาสุขภาพจิต

ควรพิจารณาจ้าง จิตแพทย์ห้วงเวลา

(170)

แผนภาพ 18 : กลุ่มผู้ต้องหา ผู้ต้องขัง และผู้พ้นโทษ

11. กลุ่มผู้ป่วยเอดส์ ผู้ที่อยู่ร่วมกับ HIV และผู้ป่วยจิตเวช

วัตถุประสงค์

เพื่อปกป้องคุ้มครอง กลุ่มผู้ป่วยเอดส์ และผู้ที่อยู่ร่วมกับ HIV และผู้ป่วยจิตเวช และส่งเสริมการเข้าถึงบริการของรัฐอย่างเหมาะสม

ข้อท้าทาย

การถูกตีตรา และถูกกีดกันทางสังคม

การเข้าถึงบริการจิตเวช ไม่เพียงพอและมีค่าใช้จ่ายสูง

การบังคับใช้กฎหมายสุขภาพจิต

ข้อเสนอแนะ

สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการอยู่ร่วมกันกับผู้ติดเชื้อ HIV

ผลักดันร่างกฎหมายจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

มีสื่อความรู้ให้กับสถานศึกษา องค์กรอิสระ หน่วยงาน และประชาชนทั่วไป

ผลักดันให้ผู้ป่วยจิตเวชเข้าถึงสิทธิผู้ป่วยตามกฎหมายสุขภาพจิต

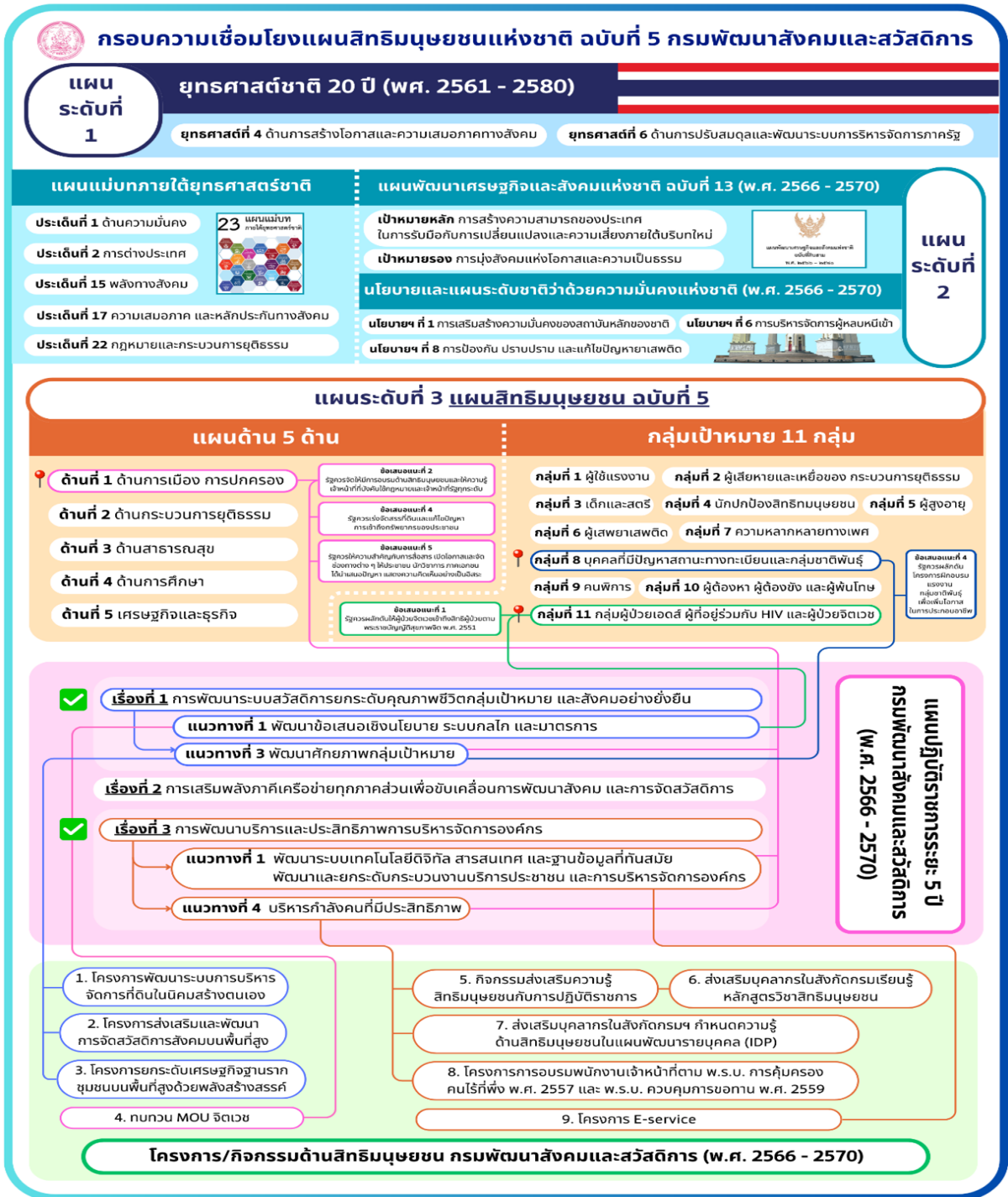

ผลักดัน (ร่าง) แผนพัฒนาสุขภาพจิตแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2561 - 2580)

แผนภาพ 19 : กลุ่มผู้ป่วยเอดส์ ผู้ที่อยู่ร่วมกับ HIV และผู้ป่วยจิตเวช

บทที่ 2

ความสอดคล้องของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 กับแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (พ.ศ. 2566 - 2570)

แผนภาพ 20 : กรอบความเชื่อมโยงแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

1. ความเชื่อมโยงด้านแผนสิทธิมนุษยชนด้านการเมืองการปกครอง

แผนสิทธิมนุษยชนด้านการเมืองการปกครอง		
แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรายด้าน	แผนปฏิบัติราชการกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	โครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติราชการกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
<p>ข้อเสนอแนะที่ 2 รัฐควรจัดให้มีการอบรมด้านสิทธิมนุษยชนและให้ความรู้เจ้าหน้าที่ที่บังคับใช้กฎหมายและเจ้าหน้าที่รัฐทุกระดับเพื่อให้เกิดการบังคับใช้กฎหมายอย่างถูกต้อง และสอดคล้องหลักการสิทธิมนุษยชน</p> <p>ตัวชี้วัด จำนวนเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย และเจ้าหน้าที่รัฐทุกระดับควรได้รับการอบรม ด้านสิทธิมนุษยชนเพิ่มขึ้น</p>	<p>เรื่องที่ 3 การพัฒนาบริการและประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร</p> <p>แนวทางที่ 4 บริหารกำลังคนที่มีประสิทธิภาพ (พัฒนาศักยภาพบุคลากรมีทักษะเรียนรู้ที่ทันสมัย เป็นมืออาชีพ มีคุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม ส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพบุคลากรทุกระดับให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานทั้งปัจจุบันและอนาคต)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมส่งเสริมความรู้สิทธิมนุษยชนกับการปฏิบัติราชการ 2. ส่งเสริมบุคลากรในสังกัดกรมฯ เรียนรู้หลักสูตรวิชาสิทธิมนุษยชน 3. ส่งเสริมบุคลากรในสังกัดกรมฯ กำหนดความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนในแผนพัฒนารายบุคคล (IDP) 4. โครงการอบรมบุคลากรเพื่อเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพ.ร.บ.การคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ. 2557 และ พ.ร.บ. ควบคุมการขอทาน พ.ศ. 2559
<p>ข้อเสนอแนะที่ 4 รัฐควรเร่งจัดสรรที่ดินและแก้ไขปัญหาการเข้าถึงทรัพยากรของประชาชน</p> <p>ตัวชี้วัด 4.1 มีมาตรการในการบริหารจัดการที่ดินที่มีประสิทธิภาพ</p>	<p>เรื่องที่ 1 การพัฒนาระบบสวัสดิการยกระดับคุณภาพชีวิตกลุ่มเป้าหมายและสังคมอย่างยั่งยืน</p> <p>แนวทางที่ 3 พัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมาย (สนับสนุนแนวทางการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม การบูรณาการส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อสร้างผลผลิตภาพ การเข้าถึงปัจจัยพื้นฐาน เช่น ที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน ตลอดจนการใช้ทุนทางสังคม)</p>	โครงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ดินในนิคมสร้างตนเอง
<p>ข้อเสนอแนะที่ 5 รัฐควรให้ความสำคัญกับการสื่อสาร เปิดโอกาสและจัดช่องทางต่าง ๆ ให้ประชาชน นักวิชาการ ภาคเอกชน ได้นำเสนอปัญหา แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ</p> <p>ตัวชี้วัด 5.2 มีช่องทางในการอำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถเรียกขอข้อมูลตามสิทธิขั้นพื้นฐานเพิ่มขึ้น</p>	<p>เรื่องที่ 3 การพัฒนาบริการและประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร</p> <p>แนวทางที่ 1 พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัล สารสนเทศ และฐานข้อมูลที่ทันสมัย พัฒนาและยกระดับกระบวนการบริการประชาชน และการบริหารจัดการองค์กร (ใช้ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ และฐานข้อมูลที่ทันสมัยโดยการพัฒนา กระบวนการให้บริการประชาชนในระบบดิจิทัล)</p>	โครงการ E-service

ตารางที่ 1 : ตารางความเชื่อมโยงด้านแผนสิทธิมนุษยชนด้านการเมืองการปกครอง

2. ความเชื่อมโยงด้านแผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนและกลุ่มชาติพันธุ์

แผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนและกลุ่มชาติพันธุ์		
แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรายกลุ่ม	แผนปฏิบัติราชการกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	โครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติราชการกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
<p>ข้อเสนอแนะ 3) รัฐควรสร้างการรับรู้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อให้ทราบกฎหมาย นโยบาย มาตรการ แนวปฏิบัติ ในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียน และกลุ่มชาติพันธุ์ ให้ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานอันพึงได้ตามหลักสิทธิมนุษยชน และเหมาะสมตามความสามารถของประเทศ</p> <p>ตัวชี้วัด 3.1 มีกิจกรรม/โครงการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ นโยบาย/มาตรการ การช่วยเหลือกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียน และกลุ่มชาติพันธุ์ให้ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานอันพึงได้ตามหลักสิทธิมนุษยชน และเหมาะสมตามความสามารถ ของประเทศ</p>	<p>เรื่องที่ 2 การเสริมพลังภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการ</p> <p>แนวทางที่ 2 เสริมสร้างศักยภาพของภาคีเครือข่าย โดยการส่งเสริมความรู้</p>	<p>การตรวจพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคล โดยสารพันธุกรรม DNA ร่วมกับสถาบันนิติวิทยาศาสตร์</p>
<p>ข้อเสนอแนะ 4) รัฐควรผลักดันโครงการฝึกอบรมแรงงาน กลุ่มชาติพันธุ์เพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ</p> <p>ตัวชี้วัด มีโครงการฝึกอบรมแรงงานกลุ่มชาติพันธุ์เพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น</p>	<p>เรื่องที่ 1 การพัฒนาระบบสวัสดิการยกระดับคุณภาพชีวิตกลุ่มเป้าหมายและสังคมอย่างยั่งยืน</p> <p>แนวทางที่ 3 พัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมาย(การบูรณาการส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ และสังคมเพื่อสร้างผลผลิตภาพ การเข้าถึงปัจจัยพื้นฐาน เช่น ที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน ตลอดจนการใช้ทุนทางสังคม อาทิ ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น สถาบันทางสังคม เช่น ครอบครัว โรงเรียน ศาสนสถาน รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสม เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม)</p>	<p>1. โครงการขับเคลื่อนสวัสดิการโดยรัฐและศูนย์เรียนรู้ชุมชนบนพื้นที่สูง</p> <p>2. โครงการยกระดับเศรษฐกิจฐานรากชุมชนบนพื้นที่สูงด้วยพลังสร้างสรรค์</p>

ตารางที่ 2 : ตารางความเชื่อมโยงด้านแผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนและกลุ่มชาติพันธุ์

3. ความเชื่อมโยงด้านแผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้ป่วยเอดส์ ผู้ที่อยู่ร่วมกับ HIV และผู้ป่วยจิตเวช

แผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้ป่วยเอดส์ ผู้ที่อยู่ร่วมกับ HIV และผู้ป่วยจิตเวช		
แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรายกลุ่ม	แผนปฏิบัติราชการกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	โครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติราชการกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
<p>ข้อเสนอแนะ 4) รัฐควรผลักดันให้ผู้ป่วยจิตเวชเข้าถึงสิทธิผู้ป่วยตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. 2551 เพื่อให้ได้รับการบำบัดรักษาตามมาตรฐานทางการแพทย์และฟื้นฟูสมรรถภาพโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และได้รับการปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการเจ็บป่วยและการบำบัดรักษาไว้เป็นความลับ เว้นแต่มีกฎหมายบัญญัติไว้ให้เปิดเผยได้ และควรส่งเสริมการบำบัดทางสังคมจิตใจ (Psychosocial Intervention) สำหรับผู้ป่วยโรคจิตเวช</p> <p>ตัวชี้วัด 4.1 จำนวนมาตรการ/กิจกรรมที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้ป่วยจิตเวชเข้าถึงสิทธิ ผู้ป่วยตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. 2551 เพิ่มขึ้น</p>	<p>เรื่องที่ 1 การพัฒนาระบบสวัสดิการยกระดับคุณภาพชีวิตกลุ่มเป้าหมายและสังคมอย่างยั่งยืน</p> <p>แนวทางที่ 1 พัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย ระบบกลไก และมาตรการการจัดสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึงครอบคลุม และเป็นธรรมในทุกมิติ</p>	<p>ทบทวน MOU จิตเวช</p>

ตารางที่ 3 : ตารางความเชื่อมโยงด้านแผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้ป่วยเอดส์ ผู้ที่อยู่ร่วมกับ HIV และผู้ป่วยจิตเวช

บทที่ 3

แผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (พ.ศ. 2568 - 2570)

1. แผนปฏิบัติการด้านการเมืองการปกครอง

แผนปฏิบัติการด้านการเมืองการปกครอง									
ตัวชี้วัด จำนวนเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย และเจ้าหน้าที่รัฐทุกระดับควรได้รับการอบรมด้านสิทธิมนุษยชนเพิ่มขึ้น									
โครงการ/กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์/ รายละเอียด	2566	2567	2568	2569	2570	ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค
1. กิจกรรมส่งเสริมความรู้สิทธิมนุษยชนกับการปฏิบัติราชการ	ข้าราชการพลเรือนสามัญที่อยู่ระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ	กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจถึงหลักสิทธิมนุษยชนสากล และเชื่อมโยงกับการปฏิบัติราชการ รวมทั้งเข้าใจแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	-	✓	✓	✓	✓	✓	-
2. ส่งเสริมบุคลากรในสังกัดกรมฯ เรียนรู้หลักสูตรวิชาสิทธิมนุษยชน	บุคลากรในสังกัดกรมฯ	เรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ อบรมข้าราชการเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย พ.ร.บ. การคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ. 2567 และ พ.ร.บ. ควบคุมการขอลาน พ.ศ. 2558	-	-	✓	✓	✓	✓	-
3. ส่งเสริมบุคลากรในสังกัดกรมฯ กำหนดความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนในแผนพัฒนารายบุคคล (IDP)	บุคลากรในสังกัดกรมฯ	เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรในสังกัดกรมฯ ทุกระดับมีการพัฒนาความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งกำหนดในแผนพัฒนารายบุคคล (IDP) โดยกำหนดให้บุคลากรจัดทำแผน IDP โดยบรรจุความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน และเข้ารับ	-	-	-	✓	✓	✓	-

โครงการ/กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์/ รายละเอียด	2566	2567	2568	2569	2570	ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค
		การอบรมสัมมนา หรือกิจกรรม การเรียนรู้ทั้งใน รูปแบบการเรียนรู้ ด้วยตนเองผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ (E-learning) หรือการ เข้าร่วมโครงการ/ กิจกรรมที่ส่วน ราชการเป็น ผู้ดำเนินการเอง หรือเข้าร่วมกับ หน่วยงานภายนอก							
4. ส่งเสริมบุคลากรใน สังกัดกรมฯ เรียนรู้ หลักสูตรวิชาชีพ มนุษยชนโครงการ อบรมบุคลากรเพื่อเป็น พนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติการ คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ. 2557 และ พระราชบัญญัติ ควบคุมการขอทาน พ.ศ. 2559	บุคลากรที่เป็น พนักงานเจ้าหน้าที่ ตาม พ.ร.บ. การ คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ. 2567 และ พ.ร.บ. ควบคุมการ ขอทาน พ.ศ. 2558	เจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. มีความรู้ที่ ถูกต้องและสามารถ ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ และเหมาะสม โดยการจัดการอบรม พร้อมมอบบัตร ประจำตัวพนักงาน เจ้าหน้าที่เพื่อใช้ ปฏิบัติงานต่อไป	-	✓	✓	✓	✓	✓	-
ตัวชี้วัด 4.1 มีมาตรการในการบริหารจัดการที่ดินที่มีประสิทธิภาพ									
5. โครงการพัฒนา ระบบการบริหาร จัดการที่ดินในนิคม สร้างตนเอง	ราษฎรในพื้นที่ นิคมสร้างตนเอง 43 แห่ง	เพื่อบริหารจัดการที่ดิน ในพื้นที่นิคมฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำเทคโนโลยี GIS และฐานข้อมูล ดิจิทัลในการจัดเก็บ ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของนิคม แปลงที่ดิน ข้อมูล ผู้ได้รับการจัดสรรที่ดิน ข้อมูลสัญญาอนุญาต ให้ใช้ที่ดินสงวน เพื่ออีกกรณีนิคมฯ เพื่อนำข้อมูลมาใช้	-	✓	✓	✓	✓	✓	-

โครงการ/กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์/ รายละเอียด	2566	2567	2568	2569	2570	ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค
		ในการบริหารจัดการ ที่ดินในพื้นที่นิคม สร้างตนเองได้อย่าง มีประสิทธิภาพ							
6. โครงการ E-service	ประชาชน	เพื่ออำนวยความสะดวก ให้ประชาชน สามารถเข้าถึงบริการ ของกรมฯ ได้อย่าง สะดวกและรวดเร็ว ยิ่งขึ้น รวมถึง เพิ่มประสิทธิภาพ การรายงาน การติดตามที่ถูกต้อง รวดเร็ว และครบถ้วน ยิ่งขึ้น ผ่านระบบการ ให้บริการออนไลน์ (E-service) ทั้งช่องทาง website และ Application	-	✓	✓	✓	✓	✓	-

ตารางที่ 4 : ตารางแผนปฏิบัติการด้านการเมืองการปกครอง

2. แผนปฏิบัติการกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะ

แผนปฏิบัติการกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนและกลุ่มชาติพันธุ์									
ตัวชี้วัด 3.1 มีกิจกรรม/โครงการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบนโยบาย/มาตรการการช่วยเหลือกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนและกลุ่มชาติพันธุ์ที่ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานอันพึงได้ตามหลักสิทธิมนุษยชน และเหมาะสมตามความสามารถของประเทศ									
โครงการ/กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์/ รายละเอียด	2566	2567	2568	2569	2570	ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค
1. การตรวจพิสูจน์ อัตลักษณ์บุคคล โดยสารพันธุกรรม DNA ร่วมกับสถาบัน นิติวิทยาศาสตร์	1. เจ้าหน้าที่สังกัด กรมฯ 2. กลุ่มผู้ใช้บริการ ที่ไม่มีสถานะทาง ทะเบียน	1. การขยายรูปแบบ การดำเนินงาน ด้านการพิสูจน์ อัตลักษณ์บุคคล ให้ครอบคลุม หน่วยงานในสังกัด กองคุ้มครองสวัสดิ ภาพและเสริมสร้าง คุณภาพชีวิต 2. การพัฒนา กระบวนการด้านการ ตรวจพิสูจน์อัตลักษณ์ ของหน่วยงาน	-	✓	✓	✓	✓	✓	-

ตัวชี้วัด มีโครงการฝึกอบรมแรงงานกลุ่มชาติพันธุ์เพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น									
โครงการ/กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์/ รายละเอียด	2566	2567	2568	2569	2570	ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค
2. โครงการขับเคลื่อน สวัสดิการโดยรัฐ และศูนย์เรียนรู้ชุมชน บนพื้นที่สูง	ราษฎรบนพื้นที่สูง พื้นที่สูงในพื้นที่ ศูนย์พัฒนารัฐกร บนพื้นที่สูง 16 แห่ง 20 จังหวัดและ พิพิธภัณฑ์เรียนรู้ ราษฎรบนพื้นที่สูง	เพื่อพัฒนาบทบาท และความเข้มแข็งของ ศูนย์ส่งเสริมการจัด สวัสดิการสังคมบน พื้นที่สูงในการบูรณา การการจัดสวัสดิการ สังคมและขับเคลื่อน การเข้าถึงสวัสดิการ ของรัฐ โดยการศึกษา ศักยภาพทุนทางสังคม สภาพปัญหา และวาง แนวทางเสริมหนุนการ จัดสวัสดิการขององค์กร สาธารณประโยชน์ และจัดเวทีค้นหา และจุดประกาย ความคิดด้านการจัด สวัสดิการสังคมใน ชุมชนบนพื้นที่สูง การจัดตั้ง คณะกรรมการ ศสส. และจัดทำข้อมูล ชุมชนบนพื้นที่สูง	-	✓	✓	✓	✓	✓	-
3. โครงการยกระดับ เศรษฐกิจฐานราก ชุมชนบนพื้นที่สูงด้วย พลังสร้างสรรค์	ราษฎรบนพื้นที่สูง พื้นที่สูงในพื้นที่ ศูนย์พัฒนารัฐกร บนพื้นที่สูง 16 แห่ง 20 จังหวัดและ พิพิธภัณฑ์เรียนรู้ ราษฎรบนพื้นที่สูง	เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนการ พัฒนาสังคมบนพื้นที่ สูงด้วยระบบ เศรษฐกิจฐานราก ทุนทางสังคม และภูมิปัญญาชุมชน บนพื้นที่สูง พัฒนา ผลิตภัณฑ์ชุมชน บนพื้นที่สูงที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม และส่งเสริม การรวมกลุ่มอาชีพ และพัฒนาสู่การ เป็นวิสาหกิจชุมชน ค้นหาศักยภาพ	-	✓	✓	✓	✓	✓	-

โครงการ/กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์/ รายละเอียด	2566	2567	2568	2569	2570	ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค
		วิเคราะห์ พลังสร้างสรรค์ (Soft Power) ประเมินช่องทางการ จัดจำหน่าย และความต้องการ ทางการตลาด ของกลุ่มต่าง ๆ ส่งเสริมการสร้าง นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ สินค้าราษฎรบนพื้นที่ สูง ร่วมกับภาครัฐ หรือเอกชน เช่น มหาวิทยาลัย องค์กร ต่าง ๆ ฯลฯ							

ตารางที่ 5 : ตารางแผนปฏิบัติการกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนและกลุ่มชาติพันธุ์

3. แผนปฏิบัติการกลุ่มผู้ป่วยเอดส์ ผู้ที่อยู่ร่วมกับ HIV และผู้ป่วยจิตเวช

แผนปฏิบัติการกลุ่มผู้ป่วยเอดส์ ผู้ที่อยู่ร่วมกับ HIV และผู้ป่วยจิตเวช									
ตัวชี้วัด จำนวนมาตรการ/กิจกรรมที่ช่วยอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้ป่วยจิตเวชเข้าถึงสิทธิ ผู้ป่วยตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. 2551 เพิ่มขึ้น									
โครงการ/กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์/ รายละเอียด	2566	2567	2568	2569	2570	ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค
1. ทบทวน MOU จิตเวช	เจ้าหน้าที่สังกัด กรมฯ และกลุ่ม ผู้ใช้บริการ	1. ทบทวนกระบวนการ ด้านการประสานส่ง ต่อ ผู้ป่วยจิตเวชที่ สิ้นสุดการรักษา 2. พัฒนาระบบการ ฟื้นฟู ดูแลกลุ่มผู้ป่วย จิตเวชเรื้อรังที่สิ้นสุด กระบวนการในสถาน คุ้มครองฯ	-	-	✓	-	-	✓	-

ตารางที่ 6 : ตารางแผนปฏิบัติการกลุ่มผู้ป่วยเอดส์ ผู้ที่อยู่ร่วมกับ HIV และผู้ป่วยจิตเวช

บทที่ 4

การนำแผนไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (พ.ศ. 2568 - 2570) ผู้ปฏิบัติการและติดตามประเมินผลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้การขับเคลื่อนด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของกรมบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจ ของเจ้าหน้าที่ทุกระดับ และทุกหน่วยสังกัดกรมให้มีการขับเคลื่อนร่วมกัน ดังนี้

การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ

1. แผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (พ.ศ. 2568 - 2570) เป็นกรอบทิศทางในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของกรม
2. การขับเคลื่อนการดำเนินงานควบคู่กันระหว่างโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดที่มีการดำเนินการโดยส่วนกลางและภูมิภาค
3. การสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประกาศเจตนารมณ์ ทิศทางการพัฒนาและเนื้อหาสาระของแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (พ.ศ. 2568 - 2570) แก่บุคลากรทุกระดับ และทุกหน่วยงานในสังกัด
4. การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบในการขับเคลื่อนที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดของแผนสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2566 - 2570)

การติดตามและประเมินผล

1. มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (พ.ศ. 2568 - 2570) โดยใช้กลไกคณะทำงานฯ ซึ่งมีรองอธิบดีเป็นประธาน
2. ออกแบบการติดตามการรายงานผลในรูปแบบรายเดือน/รายไตรมาส โดยประสานงานกับสำนักงาน กอง ในการรายงานผลเพื่อขับเคลื่อนแผนฯ ให้บรรลุตามตามเป้าหมาย

บรรณานุกรม

- กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ. (2568). *คู่มือการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนของหน่วยงาน ประจำปี 2568*. สืบค้นจาก <https://drive.google.com/drive/folders/1T6jqb5iknsqwLzsYXiYExqmKag8isJCo>
- กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ. (2566). *แผนปฏิบัติการราชการระยะ 5 ปี กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (พ.ศ. 2566–2570)*. สืบค้นจาก <https://dsdw.go.th/Data/ContenttableFiles/Files/fz5bdi3p.pdf>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566–2570)*. สืบค้นจาก https://emenscr.nesdc.go.th/planlevel3/view_plan_on.html?id=644615ed76f4e604f29dc5d4

ภาคผนวก

รายชื่อหน่วยงานที่ปรากฏอยู่ในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570)

ปัจจุบันหน่วยงานที่ปรากฏชื่อหน่วยงานบรรจุอยู่ในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570) มีจำนวนทั้งสิ้น 39 หน่วยงาน ดังนี้

ที่	แผนสิทธิมนุษยชน รายด้าน/รายการกลุ่ม	หน่วยงาน	ด้านการเมืองการปกครอง	ด้านกระบวนการยุติธรรม	ด้านสาธารณสุข	ด้านการศึกษา	ด้านเศรษฐกิจและธุรกิจ	กลุ่มผู้ใช้แรงงาน	กลุ่มผู้เสียหายและเหยื่อในกระบวนการยุติธรรม	กลุ่มเด็กและสตรี	กลุ่มนักปกป้องสิทธิมนุษยชน	กลุ่มผู้สูงอายุ	กลุ่มผู้เสพยาเสพติด	กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ	กลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนและกลุ่มชาติพันธุ์	กลุ่มคนพิการ	กลุ่มผู้ต้องหา ผู้ต้องขัง และผู้พ้นโทษ	กลุ่มผู้ป่วยเอชไอวี/เอดส์ ผู้ร่วมรณรงค์กับ HIV และผู้ป่วยจิตเวช
1	สำนักงานปลัดสำนัก นายกรัฐมนตรี	หลัก	-	-	-	หลัก	-	-	-	-	-	หลัก	-	-	-	-	-	-
2	กระทรวงกลาโหม	หลัก	หลัก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	หลัก	-	ร่วม	ร่วม	-	-
3	กระทรวงการคลัง	ร่วม	ร่วม	-	ร่วม	หลัก	-	-	-	-	-	หลัก	-	-	-	หลัก	-	-
4	กระทรวงการต่างประเทศ	ร่วม	หลัก	-	-	-	ร่วม	-	-	-	-	-	-	-	ร่วม	-	-	-
5	กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา	-	-	-	-	หลัก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์	หลัก	หลัก	หลัก	หลัก	ร่วม	หลัก	หลัก	หลัก	-	-	หลัก	หลัก	หลัก	หลัก	หลัก	หลัก	หลัก
7	กระทรวงมหาดไทย	หลัก	-	-	-	หลัก	ร่วม	-	ร่วม	-	-	หลัก	-	-	-	ร่วม	ร่วม	-
8	กระทรวงคมนาคม	หลัก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	หลัก	-	-
9	กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	หลัก	-	หลัก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	หลัก	-	-	-
10	กระทรวงดิจิทัลเพื่อ เศรษฐกิจและสังคม	หลัก	-	-	หลัก	-	-	-	ร่วม	-	-	หลัก	-	-	-	หลัก	-	-
11	กระทรวงพลังงาน	หลัก	-	ร่วม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	กระทรวงพาณิชย์	-	-	-	-	หลัก	ร่วม	-	ร่วม	-	-	ร่วม	-	-	-	-	-	-
13	กระทรวงมหาดไทย	หลัก	หลัก	ร่วม	ร่วม	ร่วม	ร่วม	-	ร่วม	หลัก	หลัก	หลัก	หลัก	หลัก	หลัก	หลัก	ร่วม	-
14	กระทรวงยุติธรรม	หลัก	หลัก	-	ร่วม	หลัก	-	หลัก	ร่วม	หลัก	หลัก	หลัก	หลัก	หลัก	ร่วม	ร่วม	หลัก	หลัก
15	กระทรวงแรงงาน	หลัก	-	ร่วม	-	หลัก	หลัก	-	ร่วม	-	-	หลัก	หลัก	หลัก	ร่วม	หลัก	หลัก	หลัก
16	กระทรวงวัฒนธรรม	หลัก	-	-	หลัก	-	-	-	ร่วม	-	-	ร่วม	-	-	หลัก	-	-	-
17	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัย และ นวัตกรรม	-	-	-	หลัก	-	ร่วม	-	หลัก	-	-	หลัก	-	หลัก	ร่วม	หลัก	ร่วม	ร่วม
18	กระทรวงศึกษาธิการ	-	-	-	หลัก	-	-	-	หลัก	-	-	หลัก	-	หลัก	ร่วม	หลัก	หลัก	หลัก
19	กระทรวงสาธารณสุข	หลัก	ร่วม	หลัก	-	-	-	ร่วม	หลัก	-	-	หลัก	หลัก	หลัก	-	หลัก	หลัก	หลัก
20	กระทรวงอุตสาหกรรม	-	-	-	-	หลัก	หลัก	-	ร่วม	-	-	ร่วม	-	-	-	-	-	-
21	กองทุนเพื่อความเสมอภาค ทางการศึกษา	-	-	-	หลัก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	หลัก	-	-
22	กองอำนวยการรักษา ความมั่นคงภายใน ราชอาณาจักร	หลัก	หลัก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ร่วม	-	หลัก	-	-	-
23	ธนาคารแห่งประเทศไทย	-	-	-	-	หลัก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	เมืองพัทยา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	หลัก	-	-	-	-

อักษรย่อหน่วยงานกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

ชื่อหน่วยงาน	ตัวย่อ
สำนักงานเลขานุการกรม	สลก.
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ	สำนักงาน ก.ส.ค.
กองคุ้มครองสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต	กคส.
กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ	กพพ.
กองยุทธศาสตร์และแผนงาน	กยผ.
กองกิจการอาสาสมัครและภาคประชาสังคม	กอส.
กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญ	กชช.
กลุ่มตรวจสอบภายใน	กตส.
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	กพร.
ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมและต่อต้านการทุจริตกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	ศจท.พส.